

Amersfoort, 10 februari 2025.

Reactie IVN Amersfoort e.o. op Ontwerp Deelomgevingsprogramma Biodiversiteit.

Met veel genoegen heeft IVN Amersfoort e.o. het Ontwerp Deelomgevingsprogramma Biodiversiteit gelezen en wij zijn verheugd dat een aantal van de suggesties die wij gedaan hebben op het conceptplan meegenomen zijn en dat het concept van Basiskwaliteit Natuur meegenomen is in Deelomgevingsprogramma Biodiversiteit.

Wij vinden het belangrijk dat de ambitie die in het conceptplan stond, doorgetrokken is in het Deelomgevingsprogramma. Dit is belangrijk voor de instandhouding en verbetering van de natuur en de biodiversiteit in de gemeente Amersfoort. In dat kader steunen we de aanpak om de verbindingen tussen de natuurgebieden en gebiedjes in Amersfoort een belangrijke rol te laten spelen om de biodiversiteit te verbeteren. Hierin ligt een belangrijk voorwaarde om daadwerkelijk de biodiversiteit te verbeteren. U erkent ook dat dit dient te gebeuren door de bewoners en de vrijwilligers in Amersfoort te betrekken bij de realisatie van de plannen in dit Deelomgevingsprogramma. Er zijn in Amersfoort vele groepen bezig met de natuur. In een aantal gevallen wordt er al tussen de groepen samengewerkt om verbindingen te realiseren, zowel op wijk niveau (bijvoorbeeld Behaaglijk Liendert-Rustenburg) maar ook het initiatief om een zusterorganisatie van Natuurgebieden Amersfoort te gaan realiseren. Wij roepen u op deze initiatieven te stimuleren, te koesteren en te ondersteunen om de doelstellingen in dit Deelomgevingsprogramma te helpen realiseren. Werk hieraan als gemeente om deze groepen verder mee te nemen in de uitwerking.

Het gehele stuk ademt ambitie, maar is nog erg algemeen. Het is niet actiegericht en specifiek. Dat begrijpen we, maar het is wel de bedoeling dat dit omgezet wordt in specifieke acties in de Amersfoortse natuur. De oproep is om dit na de aannahme door de Gemeenteraad voortvarend op te pakken met de Groene organisaties in Amersfoort.

De volgende punten missen we in dit Deelomgevingsprogramma en willen we graag toevoegen:

1. Gebiedsoverstijgend sluit het Deelomgevingsprogramma aan bij de ambities van de provincie Utrecht. Zeer terecht dat de aansluiting hierin gezocht wordt. Echter wij zouden het op prijs stellen als er goed overlegd wordt met de omliggende gemeenten (Leusden, Soest, Baarn, Bunschoten en Nijkerk) over de ontwikkeling van de gebieden die zowel in de gemeente Amersfoort als in de omliggende gemeenten liggen om gezamenlijk de biodiversiteit te vergroten en hen mee te nemen in de ambities in dit Deelomgevingsprogramma.

2. Wij missen een analyse van de gebieden welke gericht lichtarm gemaakt kunnen worden. Dit is ook van belang om verbindingen te kunnen creëren zodat dieren en insecten ongestoord in het donker kunnen migreren tussen gebieden.
3. De gemeente Amersfoort heeft het concept van ecologisch beheer niet als gemeentelijk beleid. Stel dit in en handel ernaar.
4. De gemeente Amersfoort werkt met aannemers die het groenbeheer uitvoeren. Voor een goede doorontwikkeling en verankering van de biodiversiteit is het van belang dat deze aannemers (en hun medewerkers) goed op de hoogte zijn van de basis principes van biodiversiteit. Het verplicht stellen door de gemeente Amersfoort aan de aannemers die werken in het groen van het certificaat Kleurkeur uitgegeven door de Stichting Kleurkeur dient volgens IVN Amersfoort doorgevoerd te worden. Aannemers die niet gecertificeerd zijn, worden niet ingehuurd door de gemeente Amersfoort.
5. Er wordt nog (te) vaak in opdracht van de gemeente beheer uitgevoerd die tegen de afspraken met groene groepen gaat en dan ook de biodiversiteit niet bevordert. Meestal heeft dit te maken met miscommunicatie (of helemaal geen communicatie) tussen afdelingen binnen de gemeente. Pak dit aan.
6. Wij brengen graag onder uw aandacht een initiatief in de gemeente Utrecht. Het gaat om een “liggende dode bomen” project als verbindende schakel in de stadsnatuur met aandacht voor paddenstoelen.
<https://www.utrechtnatuurlijk.nl/sporenzoeker/>
7. Monitoring van de ontwikkeling van de biodiversiteit is belangrijk om ook te kunnen bepalen wat het effect is van al de maatregelen die genomen gaan worden. Er zijn veel vrijwilligers die middels “citizen science” bijdragen aan het inventariseren van de flora, fauna, reptielen, amfibieën en insecten in Amersfoort. Denk aan de KNNV (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging) Amersfoort die jaarlijks een heel terrein inventariseert. In 2025 is dit het Waterwingebied. Maar ook aan bewoners die meedoen aan de tuinvogeltelling of de eindejaar plantenjacht. Stimuleer deze activiteiten en breng deze mede onder de aandacht en laat deze mensen hun waarnemingen ook melden op waarneming.nl zodat de ontwikkeling van de biodiversiteit door de jaren heen op deze manier gemonitord kan worden.
Ook pleiten wij voor een jaarlijkse onderhoudscontrole van de faunapassages in de gemeente om zo het functioneren van deze passages te garanderen.
8. Op bladzijde 22 van het Deelomgevingsprogramma stelt u een uitvoeringsagenda voor. Onder 1.1. staat Behouden en beschermen van (ecologisch waardevol) bestaand groen en als actie Ontwikkelen van een leidraad en training voor ecologisch beheer gericht op beheerders. Wij stellen voor dat deze trainingen ook open gesteld worden voor bewoners die actief zijn in het eigen beheer van natuurgebieden in Amersfoort, zodat ook hun kennis vergroot wordt om het beheer verder te verbeteren.
9. Op dezelfde bladzijde 22 stellen we voor om een actie 1.8 op te nemen.
Inventarisatie van de gebieden/wijken met de grootste natuurarmoede conform

Basiskwaliteit Natuur, betrek de bewoners en de groene groepen die hier actief zijn bij en geef daar de hoogste prioriteit aan.

10. Het Deelomgevingsprogramma Biodiversiteit is vooral gericht op gebieden die in handen zijn en/of beheerd worden door de gemeente Amersfoort. Veel grond wordt door bewoners van de gemeente beheerd als tuin. Daar is qua biodiversiteit ook een verbetering te realiseren. [Tuinrangers](#) geven burens en andere stadsgenoten gratis tuinadvies over hoe zij hun tuin natuurvriendelijker kunnen inrichten. Stichting Steenbreek en IVN Natuureducatie helpen gemeenten graag door ervaren tuiniers uit de gemeente op te leiden tot Tuinranger. In Nederland hebben zich al 16 gemeenten aangesloten bij dit initiatief. Wij roepen de gemeente Amersfoort dit initiatief te omarmen en als eerste Utrechtse gemeente zich hierbij aan te sluiten en Tuinrangers te gaan opleiden.

Met vriendelijke groet,

Paul Vriesekoop
Voorzitter IVN Amersfoort e.o.

Olav-Jan van Gerwen
Werkgroep Ruimtelijke Ordening en
Milieu (ROM)